

Najave o planu Hrvatske da blizu granice sa BiH, na lokaciji Trgovska gora, u opštini Dvor, izgradi odlagalište radioaktivnog otpada, izazvalo je oštre reakcije u BiH. Šest pograničnih opština u slivu rijeke Une, poslalo je pismo svim nadležnim entitetskim i državnim institucijama u kojem traže da reaguju, kako bi se zaustavio najavljeni projekt. Reagovale su i domaće institucije, a uskoro se očekuju i odgovori sa hrvatske strane.

Na samo dva kilometra udaljenosti vazdušnom linijom, od opštine Novi Grad, Hrvatska planira izgradnju odlagališta radioaktivnog otpada. Snježana Rajlić, načelnica opštine Novi Grad, kaže da su pogranične opštine već potpisale deklaraciju protiv izgradnje ovog objekta i poslale je svim nadležnim institucijama, i sada se čekaju odgovori Savjeta ministara, te resornih ministarstava.

“Oni sada moraju kao nosioci vlasti razgovarati, poslati protestna pisma Vladi Republike Hrvatske, njihovom resornom ministarstvu, tražiti argumentovane razgovore, uz onaj dio moguće revizije lokacije koju su odredili, jer po ESPO konvenciji, BiH kao zainteresovana zemlja na to ima pravo”, kaže Rajlić.

Stanovnici pograničnih opština strahuju kako od zdravstvenih problema, tako i od mogućih ekonomskih posljedica na pomenute opštine, ukoliko dođe do izgradnje odlagališta, tvrdi Rajlić.

“Dovoljno je da vi kažete da tekstilna industrija proizvodi ovdje odjevne predmete, i da kažete da je porijeklo Novi Grad, gdje je u neposrednoj blizini radioaktivno odlagalište otpada, i šta mislite hoće li građani kupovati tu robu”, pojašnjava Rajlić.

Treba napomenuti i da je odabir lokacije Trgovska gora, u opštini Dvor, naišao i na otpor sa hrvatske strane, s obzirom da je to trusno područje, pa postoji bojazan od mogućeg izlivanja radioaktivnog otpada u rijeku Unu, što bi moglo imati katastrofalne posljedice po zdravlje ljudi koji žive na tom području. To je za medije potvrdila i Srebrenka Golić, ministarka prostornog uređenja, građevinarstva i ekologije Republike Srpske.

“Ovi predjeli, oni su sagrađeni od krečnjaka dolomita, i oni su sa strmim nagibima, a stijene su vodopropusne. Čitavo područje je isprepleteno vodotokovima, čije su podzemne vode vrlo osjetljive i lako se mogu zagaditi. Seizmolozi su dali svoj stav, da je to šesti i sedmi stepen trusnog područje”, istakla je Golić.

S obzirom na opravdane strahove građana, iz Državne regulatorne agencije za radijacijsku i nukleranu bezbjednost zabrinuti su i oko vrste otpada koji će se tamo skladištiti.

“Naš je strah da taj objekat, ako krenu sa izgradnjom odlagališta radioaktivnog materijala, ne preraste u nuklearni objekat u kome će biti odloženo i potrošeno gorivo iz nuklearne elektrane Krško, i razgrađena nuklearna elektrana Krško po završetku svog rada”, ističe Emir Dizdarević, direktor agencije.

Prema usvojenoj strategiji u Hrvatskom saboru, čak 5.000 tona radioaktivnog otpada i 700 tona istrošenog nuklearnog goriva Hrvatska mora negdje da uskladišti. Kapacitet odlagališta u nuklearnoj elektrani Krško, prema podacima koji su dostavljeni nadležnim institucijama, dovoljan je tek za šest mjeseci.

Igor Crnadak, ministar vanjskih poslova BiH kaže da je o ovom problemu razgovarao sa Vesnom Pusić, ministricom spoljnjih i evropskih poslova Republike Hrvatske, kada je bila u posjeti Sarajevu, te da je dobio uvjeravanja kako tamo neće biti nuklearnog otpada.

“Ona mi je rekla da u suštini ne postoji nikakva odluka, već da je to proces koji je tek na samom početku, a da se ustvari radi o otpadu, ne onom koji bi došao iz nuklearne elektrane u Krškom, nego otpadu koji bi se ustvari premjestio i koji se trenutno nalazi u strogom centru Zagreba. Naravno, sve ovo ne utiče na naš stav da budemo vrlo oprezni”, kaže Crnadak

Crnadak ističe da je zatražen i zvaničan odgovor Vlade Hrvatske.

“Mi smo prije nekoliko dana prosljedili dopis Vladi Republike Srpske, prema Vladi Hrvatske, sa molbom da se dobiju sve detaljne informacije oko toga šta se zapravo planira i da li postoji usklađenost sa konvencijama koje tretiraju slične stvari.”

Dok se čeka odgovor sa hrvatske strane, BiH će stalno pratiti radijacijsko zračenje na tom lokalitetu, a institucije BiH su tražile da budu obavještene o svim daljim koracima hrvatske Vlade.

Izvor; Radio Slobodna Evropa